

Minimumskurser lod sig overholde. Efter at den trufne Ordning havde tilvejebragt den ønskede Stabilitet, er der imidlertid indtraadt en Ændring med Hensyn til de private Erhvervsvirksomheders Adgang til at stifte Laan i Udlandet og til at foretage Import paa Grundlag af Kreditgivning af udenlandsk Oprindelse. Denne Ændring, der har medført et stærkt Udbud af udenlandsk Valuta med tilsvarende Efterspørgsel efter dansk Valuta, har fuldstændig forandret Valutasituationen, og Nationalbanken har herunder, efter vor Opfattelse, ikke udvist den paakrævede Bevægelighed, hvilket har medvirket til den usædvanlige og for en rolig Udvikling i høj Grad skadelige, hastige Kronestigning, der synes at være behæftet med en betydelig Usikkerhed. Ganske særlig har Nationalbankens Fastholdelse af en forholdsvis meget høj Diskonto under disse Forhold virket uheldig, og den foretagne Nedsættelse er efter vor Opfattelse dels foretaget for sent, dels ikke tilstrækkelig dybtgaaende, naar Diskontoen i de Lande, hvorfra Kredit nu er opnaelig, sammenlignes med den danske Diskonto.

Som ovenfor fremhævet, har den Stigning i Kronevalutaen, som allerede har fundet Sted, efter Sagens Natur maattet medføre en Nedgang i det Kronebeløb, som hjemtages af den enkelte Landmand efter Omdannelsen af fremmed Mønt til Kroner. De Vanskeligheder, der herved fremkommer hænger væsentligt sammen med, at medens Nedgangen i Landbrugets Indtægter viser sig samtidig med Kronestigningen, vil Produktionsomkostningerne, der væsentligst bestemmes af det hjemlige Prisniveau, kun langsomt bevæge sig nedad mod det Punkt, der svarer til den værdiførhøjede Krone. Det maa saaledes fastslaas, at den øjeblikkelige Virkning af den hurtige Kronestigning vil blive ødelæggende for et meget stort Antal Landbrugere og derigennem for vort Erhvervsliv ogsaa i Byerne, da de fleste Landmænd ret hurtigt vil blive tvunget til at indskrænke deres Forbrug ogsaa af Produktionsmidler, hvorved den store Produktion og Eksport af Landbrugsprodukter vil formindskes meget føleligt til Skade for alle. At dette vil medføre en stærk Stigning i de arbejdsløses Antal er uomtvisteligt.

Hvad sluttelig det sidste af de af det høje Ministerium rejste Spørgsmaal angaar, nemlig Foranstaltninger til Afbødning af de Vanskeligheder, som Kronens endelige Fastlæggelse vil kunne medføre, skal man tillade sig at fremhæve, at saafremt Kronen i Løbet af Efteraaret først er faldet til Ro ved en Kurs, som Nationalbanken mener at kunne holde, fordi den er overensstemmende med den danske Produktions Prisniveau, maa Landbruget mene, at Kronen langsomt bør hæves til Pari, og Landbruget maa indtrængende henstille til Regeringen, enten ved Lov eller paa anden Maade at sikre denne Plans Gennemførelse. Hvad der ved den langsomme Kronestigning tænkes opnaaet, er jo først og fremmest dette, at der ved det derved fremkomne langsomme Fald i Landbrugsprodukternes Pris aabnes Mulighed for, dels at Produktionsomkostningerne efterhaanden kan sænkes i samme Forhold, dels at den forøgede Rentebyrde, som det ovenomtalte store Antal Landmænd har maattet paatage sig ved Køb af Ejendomme til de ved den senere Periodes forfejlede Pengepolitik stærkt opdrevene Priser, kan bæres, og Landmændene paa denne Maade forblive i Stand til at opretholde og videre udvikle den Produktion, som siden Krigen er bleven saa stærkt forøget.

Med Hensyn til Følgerne af den hurtige Stigning i Kronens Værdi adskiller Forholdene i Landbruget sig fra Forholdene indenfor andre Erhverv. Thi medens Køb, f. Eks. af et Vareparti til en for høj Pris lettere udlignes ved Varepartiets hurtigt efterfølgende Salg og en ny Omsætning af tilsvarende Partier til Dagens Pris, vil den faste Ejendom, købt til et stort Beløb af værdiforringede Kroner medføre en Rente- og Gældsbyrde i Guld kroner, som den paagældende maa arbejde med for Livstid. Men de øjeblikkelige Vanskeligheder ved Kronens hurtige Opgang vil, som